

4.9 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Člověk a společnost navazuje na předmět Prvouka. Má významnou roli v přípravě žáků na občanský život. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích.

U žáků formuje sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Součástí vzdělávání je výchova toleranci, respektování lidských práv, k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot.

Předmět poskytuje žákům základní poznatky o vývoji lidstva, i vlastního národa, seznamuje je s nejvýznamnějšími osobnostmi a historickými událostmi, které ovlivnily život minulosti a mají význam pro současnost.

Zaměřuje se na formování osobnosti žáků po stránce citové a volní a na rozvíjení kognitivních funkcí tak, aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Žáci získávají základní vědomosti o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů.

Předmět je vyučován na 2. stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně v 7. – 10. ročníku, tj. 8 hodin týdně celkem.

Předmět je tvořen následujícími tématy vzdělávacích oborů a tematickými okruhy průřezových témat:

- vzdělávací obor **Člověk a společnost** – Historie našeho národa, Člověk ve společnosti, Poznatky o společnosti a Péče o občana
- vzdělávací obor **Člověk a příroda** – naše obec, region
- vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** – patologické jevy
- průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** - Rozvoj poznávacích schopností, Osobnostní a morální rozvoj
- průřezové téma **Výchova demokratického občana** – Občanská společnost a stát, Práva občana
- průřezové téma **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Evropská unie
- průřezové téma **Multikulturní výchova** – Kulturní rozdíly

Výuka předmětu je realizována vedle vyučovacích hodin exkurzemi. Důraz je kladen na aktivizující metody a formy práce, které přispívají k utváření vlastních postojů a názorů – didaktické hry a soutěže, práce ve skupinách, praktická cvičení a aktivní pozorování. Při výuce je využívána audiovizuální technika a internet

Výchovné a vzdělávací postupy uplatňované ve vyučovacím předmětu, které směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- využíváme vlastních zkušeností žáků a povzbuzujeme úvahy zaměřené na problematiku rodiny a rodinných vztahů
- snažíme se, aby se žáci orientovali v základních pojmech uvedené problematiky a termíny správně používali
- aktivizujícími metodami usilujeme o vzbuzení zájmu o problematiku, který by měl vést k vnímavosti i vůči informacím z mimoškolního prostředí

Kompetence k řešení problémů

- usilujeme o to, aby žáci rozpoznávali rizikové a problémové situace, poznali a dokázali pojmenovat rizikové a ohrožující jednání
- seznamujeme žáky s informačními zdroji, institucemi a organizacemi, které je možné využít při řešení uvedených problémových situací

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům přiměřené materiály související s danou tematikou, vedeme je k pochopení a zpracování informací
- na praktických příkladech (vyplňování žádostí a formulářů) procvičujeme písemnou formu komunikace
- v rámci předmětu učíme žáky využívat ICT zejména k vyhledávání potřebných informací

Kompetence sociální a personální

- formou práce ve skupinách vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu
- při skupinových aktivitách učíme žáky respektovat zadaná pravidla, řešit konfliktní situace, hledat a navrhnout řešení
- povzbuzujeme formulování vlastních názorů, usilujeme o kultivaci osobnosti žáků po stránce mravní, citové a volní
- navozováním modelových životních situací, dialogem a diskusemi budujeme u žáků vzory optimálních vztahů v rodině, skupině vrstevníků a ve společnosti obecně

Kompetence občanské

- nad konkrétními běžnými situacemi nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností souvisejících s partnerskými a rodinnými vztahy (jejich dodržování i narušování)
- na příkladu modelových situací napomáháme utváření praktických dovedností vedoucích k ochraně zdraví svého i jiných a pochopení významu zdravého životního stylu
- seznamujeme žáky s formou vhodného jednání v krizových situacích, v situacích ohrožujících život či tvář v tvář agresi
- praktickými cvičeními vedeme žáky ke zvládnutí běžné komunikace s úřady

Kompetence pracovní

- při realizaci projektů i výukových činnostech vyžadujeme dokončování zadaných úkolů, oceňujeme pečlivost provedení a vytrvalosti